

नामांक

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

No. of Questions — 13

SS—23—Sindhi Sah.

No. of Printed Pages — 7

उच्च माध्यमिक परीक्षा, 2013**SENIOR SECONDARY EXAMINATION, 2013****SINDHI SAHITYA**समय : $3 \frac{1}{4}$ घंटे

पूर्णांक : 80

شاگردنی لائی امتحان جا سادھارن نیوم :

1. سڀ سوال ڪرڻ ضروري آهن۔
2. هر هڪ سوال جي سامهون مارڪون ڏنل آهن۔

शागिर्दनि लाइ इम्तहान जा साधारण नियम :

1. सभु सुवाल ڪरण जरूरी आहनि।
2. हरहिक सुवाल जे साम्हूं मार्कू ڏينल आहनि।

1. هيٺئين ٽڪري کي ڌيان سان پڙهي ڏنل سوالن جا جواب لکو۔

انسان جي هستي ۽ بزرگي ۽ خوف فقط هڪ راز آهي۔ دل ڏين مومبتي ڳري ۽ پاڻ ڪپائي تڏهين سندس تجلوٽيا ۽ اونداهي ڦري سها ئي ٿئي ٿيئن انسان جي دل به جڏهين پري ناس ٿئي، تڏهين نوراني جوت جواظهار ٿئي. ويچارو انسان تڏهين ٿوسگهارو ٿئي، مالڪ ۽ مختيار ٿئي، جڏهين پاڻ اڀڻ ٿو ڪري جنهن سڀ ڪجهه ڇڏيو، تنهن کي سڀ مايو. جنهن کي ڪجهه به ڏسن جي آس نه آهي تنهن پانيو ته سڀ ڏنو، جنهن کي دل جو درد عطا ٿيو تنهن کي سمجهو ته ڪنهن به آرام جو ڪپ نه رهيو. انسان جي جيوت ۾ جي دل نه آهي يعني پريم ۽ پگتي نه آهي ته هنجو جيئن اڃا يو آهي.

سوال 1 : مٿين ٽڪري جو سهڻو يسرو لکو. 1

سوال 2 : ٿوري ۾ جواب ڏيو.

(i) انسانن جي هستي ۽ بزرگي ۽ جو ڪهڙو راز آهي؟ $1/2$

(ii) تجلو آڪر جي معنيٰ ڇا آهي. $1/2$

(iii) اونداهي آڪر جو ضد لکو. $1/2$

(iv) انسان سگهارو ڪڏهن ٿو ٿئي؟ $1/2$

سوال 3 : پڙهيل ٽڪري جو ننڍي ۾ سار لکو. 2

1. هيٺين ٽڪري ۽ ڌيان سان پڙهي ڏنل سوالن جا جواب لکيو :

انسانن جي هستي ۽ بزرگي ۽ جو ڪهڙو راز آهي؟ — دل ڏين مومبتي ڳري ۽ پاڻ ڪپائي تڏهين سندس تجلوٽيا ۽ اونداهي ڦري سها ئي ٿئي ٿيئن انسان جي دل به جڏهين پري ناس ٿئي، تڏهين نوراني جوت جواظهار ٿئي. ويچارو انسان تڏهين ٿوسگهارو ٿئي، مالڪ ۽ مختيار ٿئي، جڏهين پاڻ اڀڻ ٿو ڪري جنهن سڀ ڪجهه ڇڏيو، تنهن کي سڀ مايو. جنهن کي ڪجهه به ڏسن جي آس نه آهي تنهن پانيو ته سڀ ڏنو، جنهن کي دل جو درد عطا ٿيو تنهن کي سمجهو ته ڪنهن به آرام جو ڪپ نه رهيو. انسان جي جيوت ۾ جي دل نه آهي يعني پريم ۽ پگتي نه آهي ته هنجو جيئن اڃا يو آهي.

سوال 1 : مٿين ٽڪري جو سوڻو يسرو لکيو. 1

سوال 2 : ٿوري ۾ جواب ڏيو :

(i) انسانن جي هستي ۽ بزرگي ۽ جو ڪهڙو راز آهي؟ $1/2$

(ii) 'تجلو' اڪر جي معنيٰ ڇا آهي. $1/2$

(iii) اونداهي اڪر جو ضد لکيو. $1/2$

(iv) انسان سگهارو ڪڏهن ٿو ٿئي؟ $1/2$

سوال 3 : پڙهيل ٽڪري جو ننڍي ۾ سار لکيو. 2

- 10 2. ڪنهن به هڪ وڌيڪه تي مضمون لکڻو :
- (i) اڄ جي ڳڻهه ۾ ڪمپيوٽر ۽ انٽرنيٽ جي اهميت.
- (ii) سماج ۾ وڌندڙ اپراءَ.
- (iii) سنڌت ڏينهن ڇيڻي ڇنڊ.
- (iv) اکين ڏنل حادثي جو ورنن.

2. ڪنهن به هڪ وڌيڪه تي مضمون لکڻو : 10
- (i) اڄ جي ڳڻهه ۾ ڪمپيوٽر ۽ انٽرنيٽ جي اهميت
- (ii) سماج ۾ وڌندڙ اپراءَ
- (iii) سنڌت ڏينهن ڇيڻي ڇنڊ
- (iv) اکين ڏنل حادثي جو ورنن

3. سڪول جي سالاني جلسي ۾ مکيه مهمان طور شريڪ ٿيڻ لاءِ ڊسٽرڪٽ ائجوڪيشن آفيسر کي نيڊ پر يو خط لکڻو.

يا

- 5 پنهنجي دوست / ساھيٽريءَ کي جنم ڏينهن جي واڌاين جو خط لکڻو.

3. سڪول جي سالاني جلسي ۾ مکيه مهمان طور شريڪ ٿيڻ لاءِ ڊسٽرڪٽ ائجوڪيشن آفيسر کي نيڊ پر يو خط لکڻو.

يا

- پنهنجي دوست / ساھيٽريءَ کي جنم ڏينهن جي واڌاين جو خط لکڻو. 5

- 3 4. (i) هيٺ ڏنل چوڀائي جو مطلب لکڻو.

”پهريو ويس گانڌي ءِ فقيري ءِ جو

مٿايو فرق غريبي - اميري ءِ جو

سڀئي هڪجهڙا انسان آهن

نام جي نظر ۾ سمان آهن“

- 2 (ii) سورٺي جو مطلب لکي مثال لکڻو.

4. (i) हेठि ڏينل चौपाईअ जो मतलबु लिखो : 3
 “पहिरियो वेसु गांधीअ फकीरीअ जो,
 मिटायो फर्कु गरीबी-अमीरीअ जो
 सभेई हिकजहिड़ा इन्सान आहिनि
 नाम जे नज़र में समान आहिनि।”
- (ii) सोरठे जो मतलबु लिखी मिसालु लिखो । 2

5. یمک ۽ اُهما جوارث، پرپيشا ۽ مثال لکيو. $2^{1/2} + 2^{1/2} = 5$

5. यमक ऐं उपमा जो अर्थ, परिभाषा ऐं मिसाल लिखो। $2^{1/2} + 2^{1/2}$

6. هيٺين مان ڪن به پنجن سوالن جا جواب لکيو: 10

- (i) ڀارت کي وديشي ملڪن جي برابري ۽ ۾ ڪيئن ٿو بهاري سگهجي؟
 (ii) ’بس اسٽاپ تي‘ پاٺ ۾ ساماڄڪاريه ڪرتا، وڪيل ۽ مستري ۽ غريبن ۽ گهر جائن لا ۽ ڇا ڪيو؟
 (iii) آڳاٽن رشين منيئن موجب يوگه ساڌنا ۾ آسن پراڻاڻام جي ڪهڙي اهميت آهي؟
 (iv) پريگه تيرت جي باري ۾ ڄاڻ ڏيو.
 (v) هڪ هٿ بيڪارٿين جي باوجود به ماسي بسران ڪهڙي ڪم ۾ گورو حاصل ڪيو؟
 (vi) ڊاڪٽر اي-پي جي عبدل ڪلام ڀارت لا ۽ ڪهڙا ٽي نظريا ٻڌايا آهن؟
 (vii) سنت ڪبير جي دوهن ۾ سمايل ڌرمي ويچارن تي روشني وجهو.
 (viii) پڙهڻ وقت ايڪاگرٽا جي ڪهڙي اهميت آهي؟

6. हेठियनि मां किनि बि पंजनि सुवालनि जा जवाब लिखो : 10

- (i) भारत खे विदेशी मुल्कनि जे बराबरीअ में कीअ थो बिहारे सघिजे ?
 (ii) ‘बस स्टॉप ते’ पाठ में सामाजिक कार्यकर्ता, वकील ऐं मिस्तरीअ गरीबनि ऐं घुरिजाऊनि लाइ छा कयो ?
 (iii) आगाटनि ऋषियुनि मुनियुनि मूजिबि योग साधना में आसण ऐं प्राणायाम जी कहिड़ी अहिमियत आहे ?

- (iv) प्रयाग तीर्थ जे बारे में ज्ञाण डियो।
 (v) हिकु हथु बेकार थियण जे बावजूद बि मासी बसिरां कहिडे कम में गौरव हासिल कयो ?
 (vi) डाक्टर ए० पी० जे० अब्दुल कलामु भारत लाइ कहिडा टे नज़रिया बुधाय़ा आहिनि ?
 (vii) सन्त कबीर जे दोहनि में समायल धर्मी वीचारनि ते रोशिनी विझो।
 (viii) पढ़ण वक्ति एकाग्रता जी कहिडी अहिमियत आहे ?

7. ناول جي تتون جي آڌال تي اجهو ناول جي پرک ڪريو.

يا

اجهو ناول جي ليڪڪ هري موٽوائي سنڌين تي ٿيندڙ ظلمن جي باري ۾ پنهنجي جذبن جو اظهار ڪردار موهن جي معرفت ڪهڙي نموني ڪيو آهي

10

7. नाविल जे तत्त्वनि जे आधार ते अझो नाविल जी परख करियो।

या

अझो नाविल जे लेखक हरी मोटवाणीअ सिन्धियुनि ते थीन्दड जुल्मनि जे बारे में पंहिजे जज़बनि जो इज़िहारु किरदार मोहन जे मारफ़त कहिडे नमूने कयो आहे ?

10

8. هيٺين حوالن مان هڪ جو مطلب لکو:

”توهين انسانن جي اُميد جا پرٽيڪ آهيو، جڙ پڌارٽ مٿان انساني چيتنا جي سوڀ جا سرچشما آهيو.“

”هاڻي سي-سي ڪنهي، هاڻي زمين تي هلڻو آهي.“

8. हेठियन हवालनि मां हिक जो मतिलबु लिखो : 5

“तव्ही इन्साननि जे उमेद जा प्रतीक आहियो। जड़ पदार्थ मथां, इन्सानी चेतना जे सोभ जा सर चश्मा आहियो।”

या

“हाणे सी-सी कान्हे, हाणे ज़मीन ते हलिणो आहे।”

9. ”ڪبير صوفي قلندر هو، شاعر ڪلجبا هو، پنڊت انوپ هو، عارف بينظير هو.“ سنت ڪبير جي جيون تي روشني وجهندي لکو.

يا

5 ”هڪڙي هٿاجو ڪمال“ پاٽ ذريعي ليکڪ سماج کي ڪهڙو پيغام ڏيڻ ٿو چا هي؟

9. ”ڪبير سؤفري ڪلندر هو، شاگرد اڃب هو، پڻڊت انوپ هو، آاريفو بنڃڙير هو.“ سنت ڪبير جي جيون تي روشني وڃڻنڊي لئخو.

يا

5 ’هڪڃڙي هٿ جو ڪمال’ پاٿ ڃڙريءَ لئخڪ سماج ڪي ڪهڃڙو پئغام ڏيڻو ٿو چاهي.

5 10. هيٺين سوالن جا جواب ٿوري م لکو.

(i) موهن سيسٽر ماڌريءَ جي ڳالهيءَ ٿيا چوششدر ٿيو؟

(ii) شوپا جي پيءُ موهن کي گهر م گهرائي ڇا چيو؟

(iii) ڪاڪي مينگهراج جو موت ڪيئن ٿيو؟

(iv) ٿوري م ڊڪشنريءَ جي اهميت لکو.

(v) نانا جو سندس پٽ آشوءَ سان ڪهڙو ورتاءُ هو؟

10. هٿيڃڙي سؤوالن جا جواب ٿوري م لئخو : 5

(i) موهن سيسٽر ماڌريءَ جي ڳالهيءَ ٿيا چوششدر ٿيو؟

(ii) شوپا جي پيءُ موهن کي گهر م گهرائي ڇا چيو؟

(iii) ڪاڪي مينگهراج جو موت ڪيئن ٿيو؟

(iv) ٿوري م ڊڪشنريءَ جي اهميت لکو.

(v) نانا جو سندس پٽ آشوءَ سان ڪهڙو ورتاءُ هو؟

5 11. هيٺين مان ڪنهن به هڪ مصرع جو مطلب ڪوي لکو.

(i) ”ڏک دنيا م ننڍو يا وڏو ڪون ٿيندو آهي

ننڍو يا وڏو صرف ڏيکاءُ هوندو آهي

ڏور ڪڇي هجي يا پڪي ٿڌن وقت

فرق اُن جو درد م نه پر دانهن م ٿيندو آهي.“

(ii) ”پنڌڪرڻ مون کان پُڄي وات وٺي هل تون

چاهه پر يا بل تون هن بيوس ۽ بيزور جو.“

11. हेठियनि मां कंहिं बि हिक मिसरा जो मतलब खोले लिखो : 5
- (i) “डुखु दुनिया में नढो या वडो कोन थीन्दो आहे,
नढो या वडो सिर्फ डेखाउ हून्दो आहे,
डोरि कची हुजे या पकी,
टुटण वक्ति
फर्कु उन जो दर्द में न पर दांह मे थीन्दो आहे।”
- (ii) “पंधु कारणु मूंखां पुजे वाट वठी हलु तूं
बाझ भरिया बल तूं, हिन बेवसि ऐं बेजोर जो।”
- 5 12. ‘خوشي’ نظم ۾ شاعر عورت جي خوشيءَ جو راز ڇا ۾ ٻڌايو آهي؟
يا
”بيڙي ڪاهي آءُ“ نظم ۾ قومي ايڪتا ۽ سهڪار جي باري ۾ شاعر ڇا چيو آهي؟
12. ‘खुशी’ नज़्म में शाइर औरत जी खुशीअ जो राज़ छ़ा में बुधायो आहे ?
या
‘बेड़ी काहे आउ’ नज़्म में कौमी एकता ऐं सहिकार जो बारे में शाइर छ़ा चयो आहे ? 5
- 5 13. ڪنهن به هڪ ڪويتا جو سار لکڻو:
(i) او پاڃي ۽ وارا (مهيش نيٿواڻي)
(ii) چوڏ ڀنهن چنڊ (شاه عبدال لطيف)
13. कहि बि हिक कविता जो सार लिखो : 5
- i) ओ भाजीअ वारा (महेश नेणवाणी)
ii) चोडींहं चंडु (शाह अब्दुल लतीफ)